

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВНІІЕ ЗУНУ
Борис ПОГРІШУК

« 31 » _____ 2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з науково-педагогічної роботи ЗУНУ
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

_____ 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «ФІНАНСИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА»

ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
освітньо-професійна програма – «Фінанси»

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

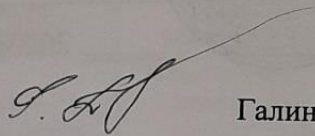
Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	1	2	30	15	5	4	96	150	2
Заочна	1	2	8	4	-	-	138	150	2

Вінниця – ВНІІЕ ЗУНУ – 2023

Робочу програму склав канд. екон. наук, старший викладач кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНІЕ ЗУНУ Сергій ПДГАСЦЬ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНІЕ ЗУНУ (протокол №1 від 28.08.2023р.).

Завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та
страхування
д-р екон. наук, професор

Галина ПОГРІЩУК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (протокол №1 від 30.08.2023 р.).

Голова групи
забезпечення спеціальності
д-р екон. наук, професор

Ольга КИРИЛЕНКО

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА»**

**1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО
ПАРТНЕРСТВА»**

Дисципліна «Фінанси державно-приватного партнерства»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни: вибіркова професійної підготовки Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Рік підготовки: денна – 1-й заочна – 1-й Семестр: денна – 2-й заочна – 2-й
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – Фінанси	Лекції: денна – 30 год. заочна – 8 год. Практичні заняття: денна – 15 год. заочна – 4 год.
Загальна кількість годин: денна – 150 год. заочна – 150 год.	Ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота: денна – 96 год. заочна – 138 год. Тренінг : Денна – 4 год. Індивідуальна робота: денна – 5 год.
Тижневих годин – 10 з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни «Фінанси державно-приватного партнерства» є ґрунтовне дослідження сутності та необхідності організації фінансів державно-приватного партнерства, набуття навичок щодо підготовки та впровадження фінансових проектів державно-приватного партнерства, а також надання практичних рекомендацій стосовно шляхів створення сприятливого середовища для розвитку державно-приватного партнерства.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінанси державно-приватного партнерства» є:

- вивчення теоретичних основ формування фінансів державно-приватного партнерства;
- ознайомлення з досвідом управління фінансами державно-приватного партнерства;
- дослідження впливу фінансів державно-приватного партнерства на соціально-економічний розвиток країни;
- розкриття особливостей планування, формування та впровадження фінансових проектів державно-приватного партнерства;
- окреслення перспектив розвитку фінансів державно-приватного партнерства в Україні;
- вивчення світового досвіду організації фінансів державно-приватного партнерства.

2.3. У результаті вивчення дисципліни «Фінанси державно-приватного партнерства» студенти повинні вміти:

- застосовувати набуті теоретичні знання на практиці;
- здійснювати основні розрахунки соціально-економічної ефективності фінансових проектів державно-приватного партнерства;
- аналізувати стан, виявляти тенденції та проблеми фінансування проектів державно-приватного партнерства;
- оцінювати бюджетну ефективність від співпраці органів державної влади і приватного сектору;
- розробляти сприятливі умови, які визначають успішність розробки та реалізації проектів державно-приватного партнерства;

– давати пропозиції стосовно поглиблення співпраці державних органів і приватного сектору, враховуючи світову практику.

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА»

Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні засади організації фінансів державно-приватного партнерства.

Тема 1. Теоретичні основи формування фінансів державно-приватного партнерства.

Сутнісно-теоретичні засади державно-приватного партнерства: обґрунтування необхідності співпраці. Основні відмінності державно-приватних відносин і системи державних закупівель. Характеристика форм організації фінансів державно-приватного партнерства. Концесія як поширена контрактна форма партнерства державного і приватного секторів. Вітчизняна практика використання моделей для опису типових партнерських угод. Основні переваги участі держави у проектах державно-приватного партнерства. Фінансові вигоди участі у проектах державно-приватного партнерства приватного сектору. Соціально-економічні вигоди для громадян від реалізації проектів державно-приватного партнерства. Розподіл основних зобов'язань між партнерами у підготовці та впровадженні проектів державно-приватного партнерства. Аналіз і розподіл ризиків між партнерами. Етапи управління ризиками проектів публічно-приватного партнерства. Фактори, що сприяють посиленню ролі партнерських форм господарювання в ринковій економіці. Роль і значення партнерських відносин держави та бізнесу в процесі модернізації економіки.

Тема 2. Управління фінансами державно-приватного партнерства.

Методологічні підходи до фінансування державно-приватного партнерства. Види фінансової підтримки держави в процесі реалізації проектів державно-приватного партнерства. Склад елементів організаційно-економічного механізму партнерських взаємодій держави та приватного бізнесу, що формуються на макрорівні, галузевому та проектному рівнях. Чинники зовнішнього і внутрішнього середовища організаційно-економічного механізму

державно-приватного партнерства. Нормативно-правові засади розвитку фінансів державно-приватного партнерства та його окремих організаційних форм в Україні. Формування системи економічних стимулів підтримки партнерських взаємодій держави і бізнесу у процесі реалізації фінансових проектів.

Тема 3. Особливості планування, формування та реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства.

Основні етапи формування, планування та реалізації проектів державно-приватного партнерства. Оцінка можливостей для надання послуг шляхом створення державно-приватного партнерства. Характеристика процесу відбору проектів для фінансування в рамках державно-приватного партнерства. Оцінка доцільності фінансування проекту шляхом розробки техніко-економічного обґрунтування. Порядок ухвалення проекту. Алгоритм вибору партнера. Критерії попереднього відбору партнера та особливості проведення тендеру. Загальні рекомендації щодо підготовки проведення переговорів учасників партнерських відносин. Дієвий моніторинг та управління ризиками як ключовий фактор надання послуг та забезпечення економічної ефективності проекту.

Змістовий модуль 2. Практика реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства.

Тема 4. Вплив фінансів державно-приватного партнерства на соціально-економічний розвиток країни.

Стан та проблеми фінансування економічного сектору. Особливості реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства в окремих секторах економіки. Пріоритетні інвестиційні потреби сектору водопостачання і водовідведення. Особливості реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства для покращення соціальної інфраструктури. Основні завдання впровадження механізмів державно-приватного партнерства в сферу освіти. Необхідність розробки та впровадження інструментів інституційного, нормативно-правового та методичного забезпечення реалізації проектів державно-приватного партнерства в галузі охорони здоров'я. Причини створення державно-приватного партнерства в сфері туризму. Проблеми використання механізму державно-приватного партнерства на місцевому рівні. Пріоритетні напрями вкладення коштів державно-приватного партнерства у

вітчизняній економіці. Перспективи активізації фінансів державно-приватного партнерства в інвестиційній політиці країни.

Тема 5. Перспективи розвитку фінансових відносин державно-приватного партнерства.

Основні завдання і напрями стратегії розвитку державно-приватного партнерства в Україні. Оцінювання соціальної ефективності проектів державно-приватного партнерства. Інтегральний показник соціальної ефективності проектів державно-приватного партнерства. Необхідність створення сприятливих умов, які визначають успішність розробки та реалізації проектів державно-приватного партнерства з метою вирішення актуальних соціально-економічних проблем країни. Напрями підвищення результативності управління фінансами державно-приватного партнерства. Фінанси державно-приватного партнерства як засіб реформування економіки України. Вдосконалення механізмів бюджетної підтримки інфраструктурних галузей економіки.

Тема 6. Світовий досвід організації фінансів державно-приватного партнерства.

Принципи реалізації проектів державно-приватного партнерства у світі. Критерії обґрунтування доцільності реалізації проектів на засадах державно-приватного партнерства. Основні соціально-економічні сфери реалізації державно-приватного партнерства за рубежом. Передумови виникнення та розвиток державно-приватного партнерства в Європі. Схеми інституційної еволюції відносин держави і приватного бізнесу. Порівняльний аналіз економіко-правових та організаційних засад розвитку державно-приватного партнерства у Великій Британії, США, Франції, Нідерландів з визначенням загальних принципів, функцій створених інституцій і форм взаємодії учасників.

**4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА»
(денна форма навчання)**

Теми курсу	Години					
	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг, КПЗ	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні засади організації фінансів державно-приватного партнерства						
Тема 1. Теоретичні основи формування фінансів державно-приватного партнерства	4	4	48	2	2	поточне опитування, тестування, задачі
Тема 2. Управління фінансами державно-приватного партнерства	4	2				
Тема 3. Особливості планування, формування та реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства	6	2				
Змістовий модуль 2. Практика реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства						
Тема 4. Вплив фінансів державно-приватного партнерства на соціально-економічний розвиток країни	6	3	48	3	2	поточне опитування, тестування, задачі
Тема 5. Перспективи розвитку фінансових відносин державно-приватного партнерства	4	2				
Тема 6. Світовий досвід організації фінансів державно-приватного партнерства	6	2				
Разом	30	15	96	5	4	

(заочна форма навчання)

Теми курсу	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні засади організації фінансів державно-приватного партнерства			
Тема 1. Теоретичні основи формування фінансів державно-приватного партнерства	4	2	13
Тема 2. Управління фінансами державно-приватного партнерства			14
Тема 3. Особливості планування, формування та реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства			14
Змістовий модуль 2. Практика реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства			
Тема 4. Вплив фінансів державно-приватного партнерства на соціально-економічний розвиток країни	4	2	13
Тема 5. Перспективи розвитку фінансових відносин державно-приватного партнерства			14
Тема 6. Світовий досвід організації фінансів державно-приватного партнерства			14
Разом	8	4	138

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

денна форма навчання

Практичне заняття № 1

Тема: Теоретичні основи формування фінансів державно-приватного партнерства

Мета: висвітлити теоретичні засади фінансів державно-приватного партнерства та з'ясувати їх значення для розвитку економіки країни.

Питання для обговорення:

1. Сутність і основні характеристики державно-приватного партнерства.
2. Форми і моделі організації фінансів державно-приватного партнерства.
3. Фінансові вигоди та переваги застосування механізму державно-приватного партнерства.
4. Розподіл фінансових зобов'язань та ризиків між учасниками державно-приватного партнерства.
5. Роль і значення партнерських відносин держави та бізнесу в процесі модернізації економіки.

Практичне заняття № 2

Тема: Управління фінансами державно-приватного партнерства

Мета: розкрити методологічні, організаційно-економічні та правові аспекти управління фінансами державно-приватного партнерства.

Питання для обговорення:

1. Методологічні підходи до фінансування державно-приватного партнерства.
2. Організаційно-економічний механізм управління фінансами державно-приватного партнерства.
3. Правові засади організації фінансів державно-приватного партнерства.
4. Формування системи економічних стимулів підтримки партнерських взаємодій держави і бізнесу у реалізації фінансових проектів.

Практичне заняття № 3

Тема: Особливості планування, формування та реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства

Мета: дослідити особливості процесу розроблення та впровадження фінансових проектів державно-приватного партнерства.

Питання для обговорення:

1. Оцінка фінансових можливостей для надання послуг в рамках державно-приватного партнерства.
2. Підготовка до надання послуги або реалізації фінансового проекту в рамках державно-приватного партнерства.
3. Етапи вибору партнера.
4. Переговорний процес та укладання договору.
5. Виконання та моніторинг контракту.

Практичне заняття 4

Тема: Вплив фінансів державно-приватного партнерства на соціально-економічний розвиток країни

Мета: проаналізувати практику, проблеми та перспективи реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства в окремих секторах економіки та соціальної інфраструктури.

Питання для обговорення:

1. Практика реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства в окремих секторах економіки:
 - а) огляд сектору централізованого тепlopостачання України;
 - б) огляд сектору водopостачання і водовідведення України.
2. Впровадження фінансових проектів державно-приватного партнерства для покращення соціальної інфраструктури:
 - а) необхідність запровадження механізмів державно-приватного партнерства в освітній сфері;
 - б) стратегічні орієнтири розвитку державно-приватного партнерства в системі охорони здоров'я України;
 - в) особливості реалізації проектів державно-приватного партнерства в туристичній галузі.
3. Проблеми та умови ефективного використання фінансового механізму державно-приватного партнерства в місцевих соціально-економічних проектах.
4. Перспективи активізації фінансів державно-приватного партнерства в інвестиційній політиці країни.

Практичне заняття 5

Тема: Перспективи розвитку фінансових відносин державно-приватного партнерства в Україні

Мета: розкрити перспективи розвитку партнерських відносин держави і бізнесу в контексті реформування економіки України.

Питання для обговорення:

1. Стратегічні орієнтири розвитку державно-приватного партнерства.
2. Оцінювання соціальної ефективності проектів державно-приватного партнерства.
3. Напрями підвищення результативності управління фінансами державно-приватного партнерства.
4. Фінанси державно-приватного партнерства як засіб реформування економіки України.

Практичне заняття 6

Тема: Світовий досвід організації фінансів державно-приватного партнерства

Мета: з'ясувати особливості організації та управління фінансами державно-приватного партнерства у світовій практиці.

Питання для обговорення:

1. Методичні принципи та критерії обґрунтування доцільності реалізації фінансових проектів на основі державно-приватного партнерства в світі.
2. Основні соціально-економічні сфери реалізації державно-приватного партнерства за рубежом.
3. Передумови виникнення та розвиток державно-приватного партнерства в Європі.
4. Економіко-правові та організаційні засади функціонування фінансів державно-приватного партнерства у розвинутих економічних країнах:
 - а) Великої Британії;
 - б) США;
 - в) Франції;
 - г) Нідерландів.

заочна форма навчання

Практичне заняття № 1

Тема: Теоретичні основи формування фінансів державно-приватного партнерства

Мета: висвітлити теоретичні засади фінансів державно-приватного партнерства та з'ясувати їх значення для розвитку економіки країни.

Питання для обговорення:

1. Сутність і основні характеристики державно-приватного партнерства.
2. Форми і моделі організації фінансів державно-приватного партнерства.

3. Фінансові вигоди та переваги застосування механізму державно-приватного партнерства.

4. Розподіл фінансових зобов'язань та ризиків між учасниками державно-приватного партнерства.

5. Роль і значення партнерських відносин держави та бізнесу в процесі модернізації економіки.

Тема: Управління фінансами державно-приватного партнерства

Мета: розкрити методологічні, організаційно-економічні та правові аспекти управління фінансами державно-приватного партнерства.

Питання для обговорення:

1. Методологічні підходи до фінансування державно-приватного партнерства.

2. Організаційно-економічний механізм управління фінансами державно-приватного партнерства.

3. Правові засади організації фінансів державно-приватного партнерства.

4. Формування системи економічних стимулів підтримки партнерських взаємодій держави і бізнесу у реалізації фінансових проектів.

Тема: Особливості планування, формування та реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства

Мета: дослідити особливості процесу розроблення та впровадження фінансових проектів державно-приватного партнерства.

Питання для обговорення:

1. Оцінка фінансових можливостей для надання послуг в рамках державно-приватного партнерства.

2. Підготовка до надання послуги або реалізації фінансового проекту в рамках державно-приватного партнерства.

3. Етапи вибору партнера.

4. Переговорний процес та укладання договору.

5. Виконання та моніторинг контракту.

Практичне заняття 2

Тема: Вплив фінансів державно-приватного партнерства на соціально-економічний розвиток країни

Мета: проаналізувати практику, проблеми та перспективи реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства в окремих секторах економіки та соціальної інфраструктури.

Питання для обговорення:

1. Практика реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства в окремих секторах економіки:
 - а) огляд сектору централізованого теплопостачання України;
 - б) огляд сектору водопостачання і водовідведення України.
2. Впровадження фінансових проектів державно-приватного партнерства для покращення соціальної інфраструктури:
 - а) необхідність запровадження механізмів державно-приватного партнерства в освітній сфері;
 - б) стратегічні орієнтири розвитку державно-приватного партнерства в системі охорони здоров'я України;
 - в) особливості реалізації проектів державно-приватного партнерства в туристичній галузі.
3. Проблеми та умови ефективного використання фінансового механізму державно-приватного партнерства в місцевих соціально-економічних проектах.
4. Перспективи активізації фінансів державно-приватного партнерства в інвестиційній політиці країни.

Тема: Перспективи розвитку фінансових відносин державно-приватного партнерства в Україні

Мета: розкрити перспективи розвитку партнерських відносин держави і бізнесу в контексті реформування економіки України.

Питання для обговорення:

1. Стратегічні орієнтири розвитку державно-приватного партнерства.
2. Оцінювання соціальної ефективності проектів державно-приватного партнерства.
3. Напрями підвищення результативності управління фінансами державно-приватного партнерства.
4. Фінанси державно-приватного партнерства як засіб реформування економіки України.

Тема: Світовий досвід організації фінансів державно-приватного партнерства

Мета: з'ясувати особливості організації та управління фінансами державно-приватного партнерства у світовій практиці.

Питання для обговорення:

1. Методичні принципи та критерії обґрунтування доцільності реалізації фінансових проектів на основі державно-приватного партнерства в світі.

2. Основні соціально-економічні сфери реалізації державно-приватного партнерства за рубежом.

3. Передумови виникнення та розвиток державно-приватного партнерства в Європі.

4. Економіко-правові та організаційні засади функціонування фінансів державно-приватного партнерства у розвинутих економічних країнах:

а) Великої Британії;

б) США;

в) Франції;

г) Нідерландів.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) з дисципліни «Фінанси державно-приватного партнерства» виконується самостійно кожним студентом відповідно до списку у групі у вигляді комплексної задачі. КПЗ охоплює усі основні теми дисципліни «Фінанси державно-приватного партнерства». Метою виконання КПЗ є опрацювання інструктивної та законодавчої бази, оволодіння навичками практичного застосування аналітичних методів в процесі розроблення та реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства. Виконання КПЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни «Фінанси державно-приватного партнерства».

Задача 1

Визначте доцільність прийняття рішення про реалізацію інвестиційних проектів та обґрунтуйте вибір найбільш привабливого з них за критеріями чистої приведеної вартості, індексу рентабельності та норми окупності, якщо проектна дисконтна ставка дорівнює 23 % за обома проектами, обсяг інвестицій для першого проекту становить 400000 грн., а другого – 300000 грн.

Задача 2

Визначити оцінку об'єкта X, використовуючи методику попарного порівняння з об'єктами-аналогами. При розрахунку врахувати розподіл впливу характеристик: якість місцезнаходження – 40%; обмеження в використанні – 10%; права власності на об'єкт – 30%; інфраструктура – 20%.

Задача 3

Розрахуйте теперішню вартість проектів А і Б, маючи на увазі, що ставка дисконтування становить 0 відсотків, 10 відсотків та 20 відсотків. Який з проектів є кращим за кожної ставки дисконтування? Чому вони не дають однакових результатів?

Задача 4

Компанія має можливість взяти участь у двох інвестиційних проектах, тривалість яких однакова і дорівнює 4 рокам. Розмір інвестицій і в проект А, і в проект Б дорівнює 25000 грн. Річні надходження в результаті реалізації проекту А становлять 15000 грн., Б – 12000 грн. (найбільш імовірний варіант). За песимістичним сценарієм річні надходження по проекту А складуть 10000 грн., а за проектом Б – 5000 грн. Згідно з оцінками експертів, оптимістичний варіант річних надходжень становить: А – 12000 грн., Б – 11000 грн. Норма дисконту становить 7%, момент приведення – 1 рік здійснення проекту.

Необхідно розрахувати рівень ризикованості проектів, визначаючи послідовно:

а) чисту поточну вартість проектів А і Б за песимістичним, найбільш ймовірним і оптимістичним варіантами реалізації проектів;

б) розмах варіації для кожного проекту. І зробити висновок про рівень ризикованості кожного з них;

в) очікуваний чистий ефект від проектів, якщо настання песимістичного сценарію очікується з ймовірністю 0,2, оптимістичного – 0,1, відповідно найбільш вірогідний варіант оцінюється в 0,7.

Задача 5

Інвестор розглядає перспективи вкладення 60000 грн. Запропоновано наступні варіанти:

1) депозит з річною прибутковістю 5%;

2) інвестиційний проект, що передбачає грошові надходження в розмірі: 12000, 12300, 14000, 16000, 18000 грн. відповідно по роках реалізації;

3) ризикований проект, що вимагає коригування норми дисконту для обліку ризику на 5%. Надходження за проектом складуть 18000 грн. протягом 5 років.

Запропонуйте інвестору найраціональніший спосіб вкладення капіталу і підтвердіть рішення розрахунком аналітичних коефіцієнтів.

Задача 6

Розрахувати чистий приведений дохід (NPV) по кожному проекту та визначити їх фінансову привабливість, якщо відомо таке:

1) чисті доходи по проекту А становитимуть у перший рік – 200 тис. грн., другий рік – 300 тис. грн., третій рік – 400 тис. грн., а інвестиційні витрати – 600 тис. грн. По проекту Б чисті доходи становитимуть у перший рік – 100 тис. грн., другий рік – 400 тис. грн., третій рік – 300 тис. грн., а інвестиційні витрати – 680 тис. грн.;

2) процентна ставка для дисконтування визначена в 20% річних.

Задача 7

Розрахувати внутрішню норму дохідності (IRR) та визначити фінансову привабливість проекту, якщо відомо таке:

1) інвестиційні витрати здійснюються протягом одного року і становлять 400 тис. грн.;

2) чисті доходи по проекту становитимуть у перший рік 200 тис. грн., другий рік – 300 тис. грн.;

3) ціна інвестиційного капіталу становить 20%.

Задача 8

Визначити найбільш ризикований проект на підставі коефіцієнта варіації, якщо відомо таке:

1) прогнозований експертами дохід і його ймовірність для проекту А становитимуть при високій кон'юктурі інвестиційного ринку 200 тис. грн. і 0,25; при середній – 120 тис. грн. і 0,5; при низькій – 40 тис. грн. і 0,25. По проекту Б відповідно 150 тис. грн. і 0,3; 90 тис. грн. і 0,5; 30 тис. грн. і 0,2;

2) середньоквадратичне відхилення дохідності становить по проекту А – 21 і по проекту Б – 42.

Задача 9

Розрахувати строк окупності (PP) кожного проекту та їх фінансову привабливість, якщо відомо таке: інвестиційні витрати по проекту А становитимуть 500 тис. грн., а чисті доходи в перший рік – 400 тис. грн., другий рік – 400 тис. грн., третій рік – 420 тис. грн.; по проекту Б інвестиційні витрати – 480 тис. грн., чисті доходи в перший рік – 100 тис. грн., другий рік – 210 тис. грн., третій рік – 250 тис. грн., четвертий рік – 300 тис. грн.

7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Тема: Фінанси державно-приватного партнерства як інструмент реалізації інфраструктурних проектів і надання соціальних послуг

Організація проведення тренінгу. В Україні протягом останніх кількох років існує підвищений інтерес до державно-приватного партнерства як механізму залучення приватного інвестиційного капіталу, знань та досвіду для забезпечення послугами, які надаються державними та місцевими органами влади, та утримання й будівництва об'єктів інфраструктури. Під час тренінгу студенти повинні:

- 1) представити форми, принципи, результати, сфери та практики застосування державно-приватного партнерства в Україні;
- 2) висвітлити соціально-економічну результативність спільної діяльності державного органу влади та приватного інвестора;
- 3) здійснити теоретичний огляд основних елементів державно-приватного партнерства та національного законодавства, що регулює співпрацю місцевих органів влади та бізнесу;
- 4) розглянути послідовність дій із реалізації фінансових проектів згаданого партнерства;
- 5) розробити варіанти алгоритму дій з реалізації актуального інфраструктурного проекту місцевого значення на засадах державно-приватного партнерства, обґрунтувавши рішення про доцільність співпраці держави та бізнесу.

Так, з метою засвоєння знань з дисципліни «Фінанси державно-приватного партнерства» студентам пропонується наступне практичне завдання.

Практичне завдання

Прийняти рішення про доцільність здійснення державно-приватного партнерства, попередньо перевіривши відповідність наступним умовам:

- 1) можливість досягнення фінансово ефективного результату від проектів державно-приватного партнерства із залученням та без залучення приватного партнера, заповнивши таблицю.
- 2) відсутність законодавчих обмежень, які забороняють або суттєво ускладнюють здійснення державно-приватного партнерства;
- 3) фінансову результативність співпраці державного і приватного сектору. Зокрема, дослідити чи буде фінансовий результат (показники NPV, IRR) позитивним для державного партнера, якщо в результаті його впровадження буде позитивний соціально-економічний ефект, а фінансовий результат (показники NPV, IRR) буде прийнятним для приватного партнера;

4) оптимальний розподіл ризиків між державним і приватним партнерами під час здійснення державно-приватного партнерства;

№	Показники	Базова фінансова модель (із залученням приватного партнера)	Альтерн. варіант (без залучення приватного партнера)
1	Індекс прибутковості (співвідношення доходів і витрат на досягнення мети ДПП), розрахований для проекту в цілому (PI1)		
2	Індекс прибутковості (співвідношення доходів і видатків державного та місцевих бюджетів на досягнення мети ДПП (бюджетний ефект)), розрахований для заінтересованих сторін (PI2)		
3	Чиста приведена вартість досягнення мети ДПП, розрахована для проекту (NPV1)		
4	Чиста приведена вартість досягнення мети ДПП, розрахована для заінтересованих сторін проекту (NPV2)		
5	Внутрішня норма рентабельності, розрахована для проекту (IRR1)		
6	Внутрішня норма рентабельності, розрахована для заінтересованих сторін проекту (IRR2)		
7	Дисконтований період окупності (DPP)		

5) наявність системи управління екологічними ризиками під час здійснення державно-приватного партнерства, яка попереджує виникнення катастроф та будь-яких негативних наслідків впливу на навколишнє природне середовище.

Зробити висновок.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Фінанси державно-приватного партнерства» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні положень законодавства та навчальної і наукової фахової літератури.

№	Тематика	К-ть годин	
		денна	заочна
1	Концептуальні засади державно-приватного партнерства.	10	14
2	Дослідження підходів до визначення державно-приватного партнерства.	9	12
3	Економічний зміст і основні принципи функціонування державно-приватного партнерства.	9	14
4	Форми і моделі фінансів державно-приватного партнерства.	10	14
5	Концесія як форма державно-приватного партнерства: сутність, переваги і недоліки застосування.	10	14
6	Нормативно-правові засади та інституціалізація розвитку державно-	9	14

	приватних партнерств в Україні.		
7	Державно-приватне партнерство як механізм підвищення конкурентоспроможності економіки України.	10	14
8	Проблеми фінансування державно-приватних партнерств.	9	14
9	Фінансова оцінка і аналіз грошових потоків проектів державно-приватних партнерств.	10	14
10	Прийняття рішення про створення державно-приватного партнерства органом державної влади.	10	14
	ВСЬОГО	96	138

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У освітньому процесі застосовуються: лекції; практичні та індивідуальні заняття, групова робота, виконання самостійної роботи, а також метод опитування, тестування.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Фінанси державно-приватного партнерства» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: стандартизовані тести; поточне опитування; залікове модульне тестування та опитування; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; оцінювання результатів КПЗ; виступи на наукових заходах; ректорська контрольна робота; екзамен; інші види індивідуальних та групових завдань.

11. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи (теоретична частина КПЗ) допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

12. КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Підприємницька діяльність фінансових посередників» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30%	40%	30%
1. Усне опитування під час заняття (3 теми по 10 балів макс 30 балів). 2. Письмова робота макс 70 балів	1. Усне опитування під час заняття (3 теми по 10 балів макс 30 балів). 2. Письмова робота макс 70 балів	1. Написання та захист КПЗ макс 80 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу макс 20 балів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ЗУНУ
90 – 100	відмінно	A (відмінно)
85 – 89	добре	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	задовільно	D (задовільно)
60 – 64		E (достатньо)
35 – 59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1 – 34		F (незадовільно обов'язковим повторним курсом)

13. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-6
2.	Проекційний екран	1-6
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox)	1-6
4.	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-6
5.	Персональні комп'ютери, ноутбуки	1-6
6.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-6
7.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-6
8.	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-6
9.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; PowerPoint тощо)	1-6
10.	Google Forms, Google Sheets	1-6

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Борщ В.І. Державно-приватне партнерство як запорука інноваційного розвитку національної галузі охорони здоров'я / В.І. Борщ // Вісник ЖДТУ. – 2019. – №2 (88). – С. 156-161.
2. Вороніна-Пригодій Д.А. Європейський досвід державно-приватного партнерства зі створення програм працевлаштування та зайнятості молоді / Д.А. Вороніна-Пригодій // Інноваційна професійна освіта. – 2022. – № 1(2). – С. 50-52.
3. Гриценко Л. Л. Механізм модернізації державної фінансової політики сталого розвитку / Гриценко Л.Л., Боярко І.М., Романчукевич В.В., Васильєва Т.А. // Пріоритети розвитку фінансової системи України в умовах євроінтеграційних процесів : монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук Л. Л. Гриценко. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 379 с. – С. 7–31.
4. Гриценко Л. Л. Державно-приватне партнерство в контексті реалізації стабілізаційної політики держави / Л. Л. Гриценко // Економіка і регіон. – 2012. – № 2. – С. 19-24.
5. Дутко Н. Г. Європейський досвід державно-приватного партнерства / Н. Г. Дутко // Вісник академії державного управління. – 2010. – № 1. – С. 30-36.

6. Дутко Н. Г. Сутність та поняття державно-приватного партнерства в контексті дослідницьких підходів / Н. Г. Дутко // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Управління». – 2011. – № 3. – С. 41-48.
7. Запатріна І. В. Публічно-приватне партнерство в Україні: перспективи застосування для реалізації інфраструктурних проектів і надання публічних послуг / І. В. Запатріна // Економіка і прогнозування. – 2010. – № 4. – С. 62-86.
8. Забаштанський М., Ломонос Р. Роль державно-приватного партнерства в забезпеченні фінансової безпеки держави / М. Забаштанський, Р. Ломонос // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2023. – №1 (33). – С. 114–122.
9. Любчич А.М. Стимулювання інновацій в державному секторі: зарубіжний досвід. Право та інновації. – 2020. – № 1 (29). – С. 22-27.
10. Косач І. А., Дегтярьов А.В. Розвиток державно-приватного партнерства в умовах децентралізації влади в Україні [Електронний ресурс] / І.А. Косач, А.В. Дегтярьов // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2020. – № 3. – URL: – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1589>. DOI:10.32702/230721562020.3.2
11. Мельник А.Ф. Державно-приватне партнерство в системі інститутів національної економіки: механізми розвитку : монографія / Мельник А.Ф., Підгаєць С.В. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 279 с.
12. Підгаєць С.В. Мотиваційні чинники розвитку державно-приватного партнерства / С. В. Підгаєць // Наука молода. – 2011. – Вип. 15-16. – С. 76–81.
13. Підгаєць С.В. Європейський досвід застосування моделей державно-приватного партнерства / С. В. Підгаєць // Журнал європейської економіки. – 2011. – Т. 10 (№ 3). – С. 291–305.
14. Підгаєць С.В. Економіко-математичне моделювання розподілу фінансових ризиків між учасниками державно-приватного партнерства / С. В. Підгаєць // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2015. – Вип. 2. – С. 137–145.
15. Самчик М.Ю. Шевчук О.А. Механізми реалізації проектів державно-приватного партнерства: [монографія]. Житомир: Вид. О.О. Євенок, 2021. 204 с.
16. Станішевський В.Ю. Особливості механізмів державно-приватного партнерства у сфері економіки у світовій науковій думці. Право та державне управління. – 2020. – №3. – С. 129-135.
17. Шилепницький П. І. Характеристика ефективності державно-приватного [Електронний ресурс] / П. І. Шилепницький // Ефективна економіка. –

2015. – № 10. – Режим доступу:
<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4370>.

18. Шилепницький П.І. Державно-приватне партнерство у транскордонному співробітництві П.І. Шилепницький // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – №11. – С. 10-15.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Державної установи «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України». URL: <http://www.smida.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
4. Довідка щодо стану здійснення державно-приватного партнерства [Електронний ресурс] / Департамент залучення інвестицій // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ed00a2ba-480a4979-4ebd610a0827a8c&title=ZagalniiOgliad>.